

anys en comparació dels d'Alemanya, i de la lliura contra el dòlar nord-americà, aquesta setmana passada ha demostrat que tothom pot pendre-hi mal.

Quan l'avantatge de l'unionisme davant el referèndum s'ha escurçat a menys de sis punts, la protecció contra impagament de deute britànic s'ha disparat –comentaristes de borsa creuen que podria arribar a costar 200.000 euros més la compra de *credit default swap* (un producte financer usat per compensar pèrdues si un Estat fa fallida dels seus bons) per bons britànics que per bons alemanys. Al mateix temps, el valor de la lliura en dòlars ha baixat un 0.6% de colp.

“Només podria haver-hi problemes reals si les negociacions [en cas que guanye l'opció de la independència] esdevenen llargues i complicades. En aquest cas fins i tot podria succeir que algunes firmes i entitats es traslladassen a Londres”, diu Beauchamp. Com Flores, opina que la volatilitat a curt termini no és rellevant. “L'estabilitat de l'economia general escocesa, que es convertiria en la vuitena més important del conjunt de països membres de l'Organització per la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, vindria de la mà de l'aportació de la indústria petrolera”, diu l'expert d'Asinver.

Els analistes Flores i Beauchamp veuen pocs riscos en la independència

A ulls de l'unionisme oficial, el futur per separat és ominós. Les estructures d'Estat del Regne Unit retiraran institucions públiques com el UK Green Investment Bank per inversions en el sector d'energies renovables, la City financera escocesa perdrà poder, i el Govern independent es veurà abocat a obrir les portes a les pràctiques més tèrboles dels mercats –secretisme bancari, fiscalitat mínima per fons voltors i d'alt risc– per sobreviure. Si el 18 de setembre Escòcia vota No, mai no sabrem qui tenia la raó.

Victorià Jiménez

Paisatges escocesos del Sí i el No

Si viatges per Escòcia, podries pensar que el resultat del referèndum sobre la independència de setembre té una conclusió inevitable. Els signes de “Sí” són pertot arreu. Però les enquestes expliquen una història diferent i n'hi ha molts que viuen amb recel el bombo publicitari.

Liam Stevenson no ha estat mai la mena de persona a qui apassiona la política. Condueix camions cisterna a Escòcia, i solia passar la major part del temps lliure amb la seva dona Helen i la seva filla Melissa en una caseta a Cumbernauld, al nord-est

de Glasgow. De tant en tant, quedava amb els seus amics per prendre algunes pintes.

Però ara fa un parell de mesos va experimentar una transformació no gaire diferent de la del personatge de Franz Kafka, Gregor Samsa, que es va con-

vertir en una nova criatura durant la nit. Stevenson es va transformar en un activista polític.

Condueix el seu Volkswagen Golf per un barri de classe treballadora, a l'ombra de blocs residencials gegantins. Cumbernauld es va crear després de la guerra i des d'aleshores s'ha convertit en una distopia escocesa. És un lloc que continua atrapat en algun punt entre els anys 1950 i 1980. En l'argot de la burocràcia del benestar, els projectes d'habitatge són coneguts com a "plans" i tenen un aspecte tan fred com el que la paraula indica. Stevenson va passar aquí la seva infància. Saluda un home pel carrer. "Es diu Paul. Va apunyalat el seu fill a la cara. No sé per què."

Stevenson vol que la gent vegi la ciutat a través dels seus ulls perquè puguin entendre la seva confiança. Al cap i a la fi, el dia que ho podria canviar tot s'acosta ràpid. El 18 de setembre, més de 4 milions d'escocesos votaran si volen independitzar-se del Regne Unit.

Com molts dels seus compatriotes, Stevenson somia la independència. Espera que comenci una nova era de

prosperitat, impulsada pel petroli i el gas natural. Una Escòcia independent seria més lliure, més rica i més equitativa, diu Stevenson. Cumbernauld també prosperaria.

El procés que actualment hi ha en curs a l'arxipèlag britànic és únic. Sense violència i enmig d'un ambient de cordialitat, se celebrarà un referèndum que podria ser el final d'una unió de 307 anys amb el Regne Unit. El moviment cap a la independència d'Escòcia també és un reflex de la contínua erosió de l'Estat-nació europeu. Després d'anys de crisi, moltes persones ja no s'identifiquen amb els seus països i prefereixen formar part de regions més petites i manejables. A tot Europa hi ha separatistes que fan pressió per la independència, com els catalans, els flamencs a Bèlgica i els tirolesos del sud a Itàlia. Però només a Escòcia tenen en marxa un referèndum reconegut nacionalment.

Els indecisos. La idea de celebrar la votació va néixer el 2011, després que el Partit Nacional Escocès (SNP) sortís victoriós a les eleccions parlamentàries. Al març de 2013 la data del referèndum es va fixar per a aquest mes de setembre. Aquest any diverses faccions i grups que pertanyen al "sí" de campanya han treballat de valent per la secessió d'Escòcia. El més destacat és Alex Salmond, cap del SNP i líder escocès com a primer ministre d'Escòcia. Però els tres partits més grans de Gran Bretanya, els conservadors, els laboristes i els liberaldemòcrates, s'oposen a la independència d'Escòcia i treballen contra la secessió sota el lema Better Together ('millor junts').

Actualment les enquestes indiquen que és probable que la majoria dels escocesos votin per continuar formant part del Regne Unit, amb entre el 45 i 55 per cent en contra de la independència. Encara cap enquesta no ha projectat una victòria per al "sí", però molts votants continuen indecisos, i això dificulta als enquestadors fer pronòstics fiables. Els activistes, mentrestant, s'han concentrat en els que encara no ho tenen clar.

Liam Stevenson parla per telèfon mentre entra a la cuina. Ha organitzat una taula rodona sobre el referèndum d'independència que tindrà lloc en un petit teatre Cumbernauld aquesta nit. Volia que hi anessin representants dels

dos bàndols, però els unionistes no hi han volgut enviar ningú. Ara, un consultor de relacions públiques, un treballador sanitari i un membre del Partit Socialista Escocès parlaran a favor de la independència. Stevenson està eufòric. Mai abans no ha parlat davant de tanta gent i mai no ha organitzat un esdeveniment polític. "M'anima moltíssim", diu.

Helen escudella *mince and tatties* (puré de patata, carn picada i puré de pastanaga) al plat del seu marit. La parella menja al sofà, davant d'una televisió de pantalla plana, però Stevenson està massa nerviós per tenir gana. "Els anglesos s'han emborratxat amb les nostres riqueses durant dècades: petroli, gas natural, whisky", explica. Escòcia, continua, ha de tornar a recuperar el control dels seus propis recursos sense permetre que el Govern de Londres es quedi els guanys i només en retorni una part. Mentre parla, el menjar se li refreda.

Stevenson no és ni un polític ni un intel·lectual. Si passeu una tarda amb ell, us assabentareu de les aventures del seu oncle i que de vegades plora quan va al cinema. Va amb el cor a la mà –i segons ell, això, també, és una cosa que el separa dels taciturns anglesos, al sud–. Fa un petó ràpid a Helen i se'n va cap al teatre, on les 270 cadires ja estan ocupades. Després de la taula rodona dues dones que abans eren indecises se li van acostar i li van dir que ara votaran per la independència.

El debat sobre la independència no és només dels polítics. També s'ha convertit en un tema vital per a gent com Stevenson i com l'escriptora de Glasgow, la dissenyadora de moda de Dundee i l'enginyer d'Aberdeen. No tots els escocesos volen separar-se del Regne Unit, però n'hi ha molts que sí i tenen ganes de dir-ne el perquè.

Arguments convincents? Janice Galloway explica que va passar molt de temps insegura sobre si havia de votar "sí" o "no" el 18 de setembre. Aquesta escriptora seu en un saló de te de Glasgow. A finals de la dècada dels 80, va ser una dels joves escriptors, pintors i artistes que van començar a examinar més de prop Escòcia. La seva pròpia novel·la de debut anava sobre una mestra anorèxica i alcohòlica de

la costa oest. Galloway pertany a una generació que no només veu Escòcia com a terra de paisatges bells, castells romànticament envellits i destil·leries de whisky.

Explica que esperava arguments de pes dels que s'oposen a la independència, però no n'hi ha gaires. A principis d'agost, més de 200 britànics destacats van escriure una carta oberta pre instar els escocesos a no abandonar el regne. Però, a part dels "quedem-nos junts", a la missiva no hi havia gaire més. "Semblava més una invitació a sopar que una defensa del regne", diu Galloway. La falta d'entusiasme entre els unionistes la va decebre.

Galloway va passar la seva infància i joventut a Ayrshire, a la costa oest d'Escòcia. Un dels seus primers treballs va ser com a cambra i cantant, entrete-

nint els turistes en un saló de banquets. El seu primer sou va servir per comprar un telèfon a la seva mare, que aleshores vivia a Yorkshire. Quan la seva mare parlava per telèfon sempre feia servir un accent fals de Yorkshire per vergonya de les seves arrels escoceses.

Al sud de l'illa, els escocesos eren vistos com a subordinats de bon comportament, una imatge que encarnava la figura de John Brown, un servent de la reina Victòria. La reina s'estimava Escòcia, el castell de Balmoral i, segons diuen, el seu servent, Brown. Encara avui es creu que podrien haver tingut un romanç. Brown representa l'arquetip de l'escocès lleial i obediènt, fidel a la reina i al tron fins a la mort. Alhora també representa un període en què ningú va posar en dubte la unió d'Escòcia amb el Regne Unit, en gran

part com a resultat de la prosperitat econòmica que també va beneficiar el nord. Entre 1885 i 1939, un terç dels governadors generals britànics a l'estranger eren escocesos. El vincle es va mantenir fort ben entrat el segle XX. "Quan jo era petita, hi havia una forta identitat britànica", diu Galloway.

El distanciament va començar als anys 60 i 70, quan les indústries del carbó, l'acer i el transport de Gran Bretanya van començar a minvar. Així com Escòcia abans se n'havia beneficiat generosament, ara patia encara més. "El Regne Unit semblava menys atractiu que abans", escriu l'historiador Tom Devine a la seva obra *The Scottish Nation* ("La nació escocesa"). A mesura que l'economia empitjorava, els conservadors perdien suport entre la classe obrera i els laboristes es van

A l'esquerra la reina en una parada militar d'un batalló escocès a Edimburg. A dalt, l'escriptora Janice Galloway. A sota, Iain Downie, enginyer de perforacions de BP.

convertir en la força política més important.

Margaret Thatcher no va ser més odiada enlloc que a Escòcia. Quan

va arribar al poder, el 1979, hi havia 15 mines de carbó a Escòcia; quan va deixar el càrrec el 1990, només en quedaven dues. Molts escocesos van

culpar Thatcher dels problemes econòmics i les seves polítiques antisindicals van aprofundir l'abisme entre el nord i el sud. Janice Galloway és un dels autors dels llibres dels quals han ajudat els escocesos a desenvolupar un sentit de confiança en si mateixos davant del col·lapse. D'altres inclouen Irvine Welsh, Alasdair Gray i Iain Banks, a més dels pintors Ken Currie i Jenny Saville, així com el compositor James MacMillan. La contracultura es va desenvolupar. "Érem salvatges", diu Galloway.

Despertar de la hibernació. La novel·la de Welsh, *Trainspotting*, publicada fa 21 anys, segurament va tenir més influència en els joves escocesos que cap altre llibre. El cel esgrogueït, l'habitatge social, fins i tot l'estil de vida drogoaddicte d'Edimburg de cop i volta semblaven atractius. Welsh i els altres artistes van demostrar una manera de diferenciar-se de Thatcher i la cultura britànica del sud.

Aquesta confiança en si mateixos continua avui dia, encara que l'amargor cada vegada més es barregi amb l'orgull. Liam Stevenson, el conductor de camions, es queixa tota una tarda sobre els anglesos que "ens van arrossegat a una i una altra guerra il·legals". Poc ha unit més els escocesos en els últims anys que la seva demarcació dels del sud, sobretot quan els conservadors tallen el bacallà a Westminster. Dels 59 membres escocesos de la Cambra dels Comuns, només hi ha un *tory*. Un acudit popular diu que, passada la frontera d'Anglaterra i Escòcia, hi ha més pandes que parlamentaris conser-

13S CONSULTA ARENYS DE MUNT
comença a decidir

25€

RESERVA JA EL TEU EXEMPLAR!
llibre@totssomarenysdemunt.cat

13.09.14

ANIVERSARI DE LA CONSULTA D'ARENYS DE MUNT

totsomarenysdemunt.cat

ORGANITZA **assemblea.cat**

Activitats lúdiques
Dinar popular ARA ÉS L'HORA
dinar@totssomarenysdemunt.cat
ANC - Declaració d'Arenys de Munt
Trobada alcaldes AMI Maresme

Presentació Llibre 13S Consulta
llibre@totssomarenysdemunt.cat
Conferència Vicent Partal
Concert TRAST, LÁD CÚIG, BRAMS
+info: www.totssomarenysdemunt.cat

ANJI

A la dreta, vista amb ull de peix de la façana del Parlament escocès de Holyrood, obra de l'arquitecte català Enric Miralles. Al centre, Liam Stevenson, conductor de camions. A la dreta, la dissenyadora de moda Hailey Scanlan.

vadors –hi ha dos pandes i viuen al zoo d'Edimburg–.

Pocs dies abans del referèndum, Escòcia sembla una terra que desperta d'un somni hivernal per celebrar la versió escocesa de la Primavera Àrab. Hi ha adhesius blaus pel "Sí" enganxats als fanals, mentre que a les finestres es poden veure cartells pel "Sí". Si no fos per les enquestes d'opinió, es podria pensar que el resultat del referèndum té una conclusió inevitable.

"No hem parlat de res més des de fa mesos", explica Hailey Scanlan. Treballa com a dissenyadora de moda a Dundee, una ciutat portuària a la costa est situada entre Edimburg i Aberdeen. Scanlan diu que està a favor de la independència perquè Escòcia necessita la seva pròpia veu.

El seu estudi es troba en un antic molí de jute al centre de la ciutat que també ofereix espai a dissenyadors de joies, empreses emergents i artistes. Trossos de tela i pell cobreixen el terra, mentre que a la taula de dibuix un assistent talla els patrons per a la propera col·lecció de primavera. L'habitació és prou gran per a les dues dones, tres màquines de cosir i un parell de bastidors de roba. Quan arriben grans comandes, la seva mare i la seva tia l'ajuden amb la costura.

Scanlan diu que no li interessa la política i que no ha votat mai, però està pensant a participar en el referèndum. "És un moment emocionant per a Escòcia", explica, afegint que està contenta d'ha-

ver tingut èxit a la seva terra natal. Com molts dels seus amics de la indústria de la moda, inicialment es va voler traslladar a Londres. Com que no tenia prou diners, però, es va quedar a Dundee, on els lloguers són molt més assequibles.

Scanlan pertany al creixent nombre de joves emprenedors de la ciutat que no volen exposar-se a l'estrès que comporta la vida a la capital britànica. Els clients la troben a través de la seva botiga en línia i de tant en tant també treballa amb grans magatzems. Només viatja al sud durant la Setmana de la Moda.

Petroli i gas. Tot i que és escocesa, els dissenys de Scanlan no inclouen quadres o teixits de llana. Ella prefereix el cuir, la llana i teixits més lleugers. "No ens centrem en el passat, ens centrem en el present", diu ella. Això és cert tant per la seva moda com per les seves idees polítiques.

Per a ella, l'orgull de la seva terra natal es combina amb la frustració amb el sud. En contrast amb Londres, pot ser ella mateixa a Dundee i també creu que una Escòcia independent seria més pròspera. Scanlan ha vist que l'energia i la tenacitat poden portar a l'èxit, i espera el mateix d'Escòcia.

L'argument més important per al "sí" de la campanya són les reserves de petroli i gas natural de la costa escocesa. El primer ministre Alex Salmond diu que serien suficients per impulsar la prosperitat del país i el seu partit promet

que els ingressos de l'Estat pujarien a més de 7 mil milions de lliures per any el 2018. D'altres, però, estimen que aquest tresor tindrà un valor de només la meitat. Els càlculs de Salmond no són més que una aposta gegantina sobre les reserves de petroli del mar del Nord, segons el que ha escrit *The Economist*, establert a Londres. Una de les raons és el fet que, una vegada que els camps s'hagin explotat del tot, una Escòcia independent probablement seria la responsable de pagar els aproximadament 40 mil milions de lliures que costarà netejar les desenes de quilòmetres de canonades i cables al mar del Nord.

Iain Downie diu que el Govern escocès està cobrint intencionadament aquests costos, perquè serien un fre a l'eufòria que envolta la independència. Downie acaba de sortir d'un entrenament de rugbi i encara li brilla la cara per l'esforç quan s'asseu en un bar d'Aberdeen i demana una cervesa. Treballa per a BP com a enginyer de perforació, i s'assegura que el petroli continuï fluint. Té la intenció de votar "no" al referèndum. Vol que Escòcia continuï formant part del Regne Unit.

Downie fa dos anys que treballa per a BP i és el responsable d'accedir a nous jaciments de petroli. Sap com de poc fiables poden ser les estimacions sobre les reserves. Va passar la major part del primer any de feina en un vaixell de perforació a l'oest de les illes Shetland, a l'oceà Atlàntic. Era

hivern i miraven de trobar una nova mina 1.200 metres sota la superfície. La feina de Downie consistia a calcular com de gruixuda i llarga havia de ser la canonada. Al final, el projecte va ser abandonat. "S'ha d'estar malalt perquè t'agradi aquesta feina", diu.

El seu pare és un policia jubilat i la seva mare, infermera. En contrast amb la majoria dels escocesos, els Downies respectaven Margaret Thatcher perquè

va prometre tornar Gran Bretanya a la vida després de dècades de paràlisi. Iain Downie va créixer en un tranquil barri d'Edimburg i els seus pares se les van arreglar per evitar la major part del dolor associat a unes mines i unes drassanes moribundes. El regne va donar a la família sentit de seguretat i pertinença.

Optimistes i pessimistes. Downie va estudiar a Edimburg, ha viscut a Sud-àfrica i ha treballat a Oman i Noruega. En dos o tres anys planeja mudar-se a Azerbaidjan o al golf Pèrsic perseguint el petroli. Tenir un passaport britànic obre les portes de tot el món, diu Downie. Una Escòcia independent seria insegura, creu.

Demana una altra cervesa i explica que la recerca de petroli s'ha tornat més difícil els últims anys a mesura que les reserves s'han reduït i es torna més difícil accedir-hi que abans. Mentre parla, la idea de la independència d'Escòcia sembla reduir-se a la idea boja d'uns ludòpates. Per a ell, com

a enginyer que valora la seguretat, hi ha massa variables, massa incògnites. "Què passa amb les pensions?", es demana. "Podrem mantenir la lliura esterlina? Com podrem comerciar béns i mercaderies, si ni tan sols tenim una borsa de valors a Escòcia?"

També pensa que és correcte que l'exèrcit britànic intervingui en conflictes quan sigui necessari. Segons la seva opinió, la Gran Bretanya és l'únic país europeu que pensa globalment i manté totes les opcions obertes quan es tracta de les crisis internacionals. "Estic orgullós que tinguem impacte al món", diu.

Al final, els dubtes que molesten Downie també podrien ser suficients perquè els altres escocesos votessin en contra de la independència. El referèndum també mesura la voluntat que té un país per prendre riscos. És la lluita entre optimistes i pessimistes.

Christoph Scheuermann

© *Der Spiegel*

Traducció de Paula Arnas Antolín

Exposició

**E U G E N I
X A M M A R**

1914-1945. EL PERIODISTA QUE ENS VA EXPLICAR EL MÓN

Acte d'inauguració: 15 de setembre, a les 19.30h

Sala 4 - Palau Robert (Passeig de Gràcia, 107, Barcelona)

Exposició oberta al públic del 16 de setembre de 2014 al 31 de gener de 2015

De dilluns a dissabte, de 10h a 20h / Diumenges i festius, de 10h a 14.30h

www.eugenixammar.cat / www.gencat.cat/palaurobert

